

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MELYELIKET METERKÉNT ENYGER:
szombaton és egyes rendkívül alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. ide küldendők
a kéziratok)

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendők az előfizetési díjak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadófelújítás: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A Zenedei költségvetések összehasonlítása.*

Sorszám	Címek	A zenede 1910—11. évben		A főszámvevői előirányzat						Javitott és korpótlékolat előírás													
						Szolgálatba lépés	Szolgálati év	Törzs fizetés	Korpótlék	Lakbér	Együtt	K o r o n a											
		korona	fill	korona	fill																		
A) SZÜKSÉGLET.																							
1. Személyi.																							
1	Igazgató	2000		5000		1888	28	3600	—	1040	4640												
2	Titkár	500		3600		1911	—	2600	—	840	3440												
3	Szányei Ilona	—		—		1908	3	2600	—	840	3400												
4	Bruk Gyula	—		—		1897	14	2600	400	840	3840												
5	Füredi Samu	—		—		1903	8	2600	200	840	3640												
6	W. Hammerstedt J.	—		—		1911	—	2600	—	840	3440												
7	Üresedés	21,056	22	20,300		—	—	2600	—	840	3440												
8	Füredi József	—		—		1892	19	2600	600	840	4040												
9	Füredi Samu	—		—		1898	13	2600	400	840	3840												
10	Temesvári L.-né	450		600		—	—	600	—	—	600												
11	Posch irodatízt	300		300		—	—	300	—	—	300												
12	Szolga	960		1050		—	—	1050	—	—	1050												
13	Óradij 1. segéd.	—		—		—	—	2000	—	720	2720												
14	Óradij 2. segéd.	—		—		—	—	2000	—	720	2720												
15	Takarítónő	—		300		—	—	300	—	—	300												
16	Jegyző, ügyész stb.	836		—		—	—	—	—	—	—												
	Összesen	27,002	22	34,150				30,652	1000	9200	41,930												
2. Dologak.																							
1	Adó s illeték (3 évi átlag)	1300		1300		—	—	—	—	—	1300												
2	Épület fentartás	900		900		—	—	—	—	—	900												
3	Hangszer, hangolás stb.	2500		2500		—	—	—	—	—	2500												
4	Jutalom stb.	—		900		—	—	—	—	—	900												
5	Adósság a) Bank . . . . . 2772— b) Pénztár . . . . . 960—	—		3732		3732		—	—	—	3732												
6	Tanári s. alaphoz	310		—		—	—	—	—	—	—												
7	Tanári fizetésből	190		—		—	—	—	—	—	—												
8	Tandij leírás	200		200		—	—	—	—	—	200												
9	Új beszerzés	2000		2000		—	—	—	—	—	2000												
10	254,000 K épít. k. tórl.	—		12,700		—	—	—	—	—	3000												
	Összesen	11,132		25,330							14,532												

Sorszám	Címek	A zenede 1910—11.		A főszámvevői előirányzat		A javaslat		J e g y z e t
		korona	fill	korona	fill	korona	fill	
B) FEDEZET.								
1	Államsegély	3000		3000		3000		
2	Városi segély	8000		8000		—		
3	Tandij	17,942		18,000		18,000		300 nővendék, á 60 K-val.
4	Beírás stb. á 6 kor.	—		—		1800		300 nővendék, á 6 K-val.
5	Házbér	6670		7860		7860		
6	Alapítványi kamat	110		—		—		
7	Vegyes	500		—		500		
	Összesen	36,222		36,860		31,160		
	Szükséglet	38,184		59,480		52,982		az új építkezés nélkül.
	Fedezet	36,222		36,860		31,160		
	Hiány	1912		22,620		21,822		az új építkezés nélkül.
	A város mai segélye	—		—		8000		
	Új segély lenne	—		—		13,820		az új építkezés nélkül.
	Az új építkezéssel	—		—		3000		
	Összesen					24,820		az új építkezéssel.

*Eltűzött cikkek lapunk 27 és 28. számában.

Kimutatás a városi zenekölkölnél alkalmazott tanerök javadalmáról és óraszámáról.*

Fennmaradó város	I g a z g a t ó						K e n d e s t a n a r				S e g é d t a n a r				Kritikus szolgálati év	Órái hely: egy óra után egész évre	Jegyzet	
	hatsz. fizetés korona	halpénz korona	korpókák korona	osztályos díjak korona	heli óra hely. után díj	éig	hatsz. fizetés korona	lak. pótl. korona	korpókák korona	heli óra	hatsz. fizetés korona	halpénz korona	korpókák korona	heli óra				
Kassa	—	—	—	—	—	—	1400	500	korpókák 500, szaktan. díj 200—300	21	—	—	—	—	—	—	—	legnagyobb város, A veséi tanterv, ki az egész tantervet végzi, 300 K. tanterv-díjat részesül, hely díja 13.
Keckenét	2500	700	háromszor 250	—	—	15	2000	600 és 600	háromszor 300	24	1500	400	háromszor 150	18	40	80	—	—
Komárom	—	—	—	—	—	—	1400	400	óraszor 100	24	1300	—	—	16	40	—	—	legnagyobb város, Nyugdíjra utas emelés.
Marosvásárhely	3600	1040	óraszor 600—900 600—900 800	—	—	—	2600	840	óraszor 300—500 600—800	—	2000	730	mint a penzbe társasági	—	—	—	—	—
Miskolc	3600	hátsó, fidesz világtársas ter. mészében	óraszor 800	—	14—18	18	2000	600	óraszor 300	24	1400	430	óraszor 300	24	40	100	—	—
Pecs	1600	500	100	—	14—18	12	1600	500	100	18	—	—	—	—	—	—	—	—
Szabadka	3200	640	korpókák 500—600	8 óra általános iskolai tanterv K. veséi tanterv 300	8	2400	480	kez	24	1400	280	kez	14	40	100	—	—	At igazgatónak min. városi tanterv, veséi és tanterv a tantervben díjazt. a tantervben pedig minden szem zenei dalszólal a községi, tantervben a zenei tanterv K. veséi tanterv 60—80 K.
Szeged	2200	500	óráteremtési	4% a tanulj kezeltései	10	1600	400	—	12	1720	—	—	—	18	40	100	—	—
Temesvár	3600	800	10% a óráteremtési 4% a tanulj kezeltései	—	18	3000 és 1000	600 és 400	10 ⁹ / ₁₀	24 21	1200	400	hátsó 10%	18	—	—	100	—	—
Debreczen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

* A Zenei Átvételre, illetve városi zenekölkönél alkalmazott tantervök cikkek lapjának előző két számban jelenték meg.

Néhány szó a Debreczeni Zenede városi kezelésbe vételéhez.

Debreczen sz. kir. város jog- és pénzügyi bizottsága tárgyalván a „Debreczeni Zenede Egylet” azon előterjesztését, melyben az a vezetése alatt álló Zenede városi kezelésbe átvételét kéri, tájékoztatóni kívánta magát az átvétel pénzügyi, jogi- és talán „művészeti” oldaláról.

Az elsőre a városi számvétség, a másodikra a város t. főgyűlése adja és adta a választ. Az utolsóra elfogulatlan, tehát nem az ajánlatot tevő egylet, sem más, a városban működő Zenedék által érdekelt egyéniségtől várunk feleletet arra, hogy vajton fejlődés, haladás lesz-e az átvétel s biztosítja-e az óhajot, a várva-várt igaz zene-kulturát?

E feladat szép, s bizony nem csekély. S e szép feladat megoldására a vállalkozási kedv meg volt, a jó akarat és elfogulatlanság is megvan e sorok írójában, ki érdektelen fél lévén, szabadabban, őszintebben nyilatkozhatik, miután a döntő körök előtt úgy sem az a fő: ki, hanem az, hogy mit mond?

I.

E sorok írója ismeri Debreczen város zene-kulturáját. Tudja azt, hogy Debreczennek e tekintetben több, mint felszázados mulója van. Zenedéje már „nagy” jubileumát is megünnepelte s e régi fényű zenedén kívül négy-öt magán zene-iskolája és „megszámlálhatatlan” „magán zene-tanítója” működik a zene-tanítás szép és tegyük hozzá: elég hálás mezején.

Hogy azonban a zene-tanítással foglalkozók nagy száma előnye-e, hogy a nagy verseny teremelt-e a közönség körében *zenetudást*, fejlesztett-e a zenét általában megértő, a magasabb zenét kedvelő társadalmat, az egészen más kérdés.

A mi tapasztalatunk legalább az, hogy hiába van városunkban oly szép mulója az egyesületi zenedének, hiába működik városunkban számba sem vehető zene-tanító: az eredmény nem áll arányban sem az elmúlt nagy idővel, sem a rá pazarolt pénzzel.

Keressük okát. — Megérdemli!

Első sorban hasonlítsuk össze irodalmunk fejlődését a zene-kultúra fejlődésével. Irodalmunk ma már, akár a termékenységét, akár az érteket tekintsük méltán sorakozik a kultur nemzetek irodalma mellé s örömmel, büszkeséggel mondhatjuk el, hogy az határozottan *magyar nemzeti irányú*. S mi fejlesztette e magas fokra s mi lehet az oka, hogy ilyen fejlett irodalom mellett a *magyar zene géniusza* nem tudja kibontani szárnyait? Mi az oka, hogy zene szükségletünk a cigány muzsikánál, az orfeum-és operett couplet-ek s daloknál tovább nem terjed?

A felelet rá igen egyszerű. Az, hogy míg irodalmunka virágzóvá s zene *irodalmilag fejlett*, addig zene szükségletünk s tette igényünket elnyomja a *zeneileg fejletlen izlésű társadalom*.

Hiszen még ma is nagy társadalmunkban azoknak a száma, kik gyermekeiket „egy kis zenére” csak azért taníttatják, mert „módjukban” van. Sok szülem nem is tekint a zenét egyébnek, mint *divat-cikknek*, a *nevelés függetlenségének*, *unalomtól foglalkozásának*. Sőt sok szülem a zene-tudás valódi hasznának és szükséges voltának át nem érzése folytán maga kéri a „zene-tanár urat”. — zenére fogott gyermeke *érdekében*: elég lesz neki, ha egy-két nótát, tánc darabot el tud majd játszani

Ilt és az eképpen nyilvánuló „igény”-ben állapíthatjuk

meg annak okát, miért olyan *kevés igényű* a zenében a magyar társadalom. Miért olyan érzéketlen a zenében rejlő nagy s művészi kincsek iránt s miért van az, hogy a dalra, zenére az európai nemzetek közt a legnagyobb érzékkel bíró magyarnak nincs igazán magyar műzenéje?

— Billroth Th. a hirnevés orvos, a katonaság megfigyelése alapján mutatja ki, hogy míg a német- és cseh ezredeknél 2%, a román- és bosnyák ezredeknél 20—30%, a szlovén, úf, lengyel ezredeknél 33% nem képes megtanulni az ítéles menetetelést, mert nincs ritmikai, zenei érzéke: addig a magyar ezredeknél csak 0.1—0.4% az ilyenek száma. *A magyar tehát zenei érzék dolgában megelőzi a németet*, mely nemzet pedig már századok óta virágozó zenei kultúrával dicsekedhetik.

A saját hibánk mellett találunk azonban más igen nagy és alapos hibát is, melyhen zenei elmaradottságunk alapját kereshetjük. És ez az, hogy a zene-tanítás nálunk, ellekintve egy pár már szervezett zene-iskolától, a szó teljes értelmében ki van szolgáltatva *a zene proletáriátusnak, azok között, száma nélküli kontárnak*, kik a zene-tanítást, mint pusztán iparagat, még pedig elég jól jövedelmező iparagat, minden *pedagógiai ismeret* nélkül űzik. A katonai zenekarokból kilépett tagok, idegen nemzetiségű beöltözöttek, sokan a cigány-banda ügyesebb, élelmesebb tagjai, minden korlátozás, ellenőrzés nélkül foglalkoznak nálunk és közöttünk „zene-tanítással”.

Az e fajta tanár uraknak fogalmuk sincs a zenei nevelés fontosságáról. Arra szorítkoznak csupán, hogy minél több tanítványt szerezzenek s mint nagyrészen idegenek: az idegen szellemet ültetik át, főleg a német zeneművek kultiválása által. Alapos, helyes, elméleti oktatással kapcsolatos megértésre vezető oktatásról fogalmuk sincs, minek folytán tanítványait a technikai gyakorlatokkal agyongyötrik s nem ritka eset, hogy a kezdet-kezdeten áll zene-fanulót Chopin, Liszt darabjaival ejtik kétségbe, mintha az elemi iskola tanítója, Shakespeare-t vagy Göthét olvastatná növendékeivel.

Ha elv minden tanításban a fokozatos és technikai képzés: ez elvnek uralkodni kell a zene-tanításban is. Ez elv alapján a zene-iskola abban veti meg a fejlődés biztos alapját, hogy a m. kir. Zeneakadémia tanrendszerehez alkalmazkodva, annak mintegy előkészítő iskoláját képezi s mint az elemi- és középiskola, úgy a zene-iskola is, míg egyfelől fejlett, önálló izlésű közönséggel nevel a társadalomnak, addig másfelől bevégzett körű olyan ismeret alapot nyújt, mely azokat, kiket hivatásuk a zenei pályára utal, képessé teszi arra, hogy legfeljebb kiképezettségüket minden fennakadás nélkül folytathassák az akadémián.

Ami várunk, amit a magyar zene lelkes barátai régóta sürgetnek, hogy t. i. a zene-tanítás nem csak a legmagasabb fokon, de a közép- és alsó fokon is *törvényhozásilag rendeltessék*: hitünk szerint nem lehet messze. Akkor az, ami foygatozkos ma még a rendszertelen, ellenőrizetlen, felületlen zene-tanítás miatt tapasztalható, meg fog szűnni a törvényes rendezés, az országos ellenőrzés alatt. Akkor csak pedagógiailag képzelt tanárok lesznek hocsáthatók a zene szerint berkeibe, s az alsó, közép- és felső zene-oktatás, mindenik a maga körében a zene ismereteknek olyan bevégzett körét fogja nyújtani, mely egyfelől a zene segítségét megértő közönséget, másfelől pedagógiailag képzelt zene-tanítókat és tanárokat ad a társadalomnak.

Kétséget nem szenved, hogy ezt a célt a városi zene-iskolák közelíthetik meg s érthetik el. Rézint az által, hogy a zene-tanítást *olesőbb, rendszerezesebbé* tette, közönséget nevelnek, részint az által, hogy az általuk elfoglalt országos

pozíció nagyobb súlyt ad fellépésüknek, mint amilyennel az egyesek, vagy csak saját érdekeiket szem előtt tartó magán, vagy társulati iskolák bírának, a törvényhozás védelmének kieszközlésében.

E célnak elérése és biztosítása, nézetünk szerint, két igen fontos tényező közrehatásától függ. Az egyik tényező, ha szaktanár a multtal, s a zene-tanulást és tanítást nem tekintjük a nevelés függelékének, divatnak s nem csak azok számára rendezünk be zene-iskolát, akiknek a költséges tanítatásra „módjuk” van, hanem lehetővé tesszük azt, hogy a zene-iskola olcsóbb, könnyebben hozzá férhető s ez által *hivatásos zenészeket* is nevel, kik ezt választják majd szak, vagy kenyer-kereső pályául s kiknek, valjukk meg öszintén, a magyar nemzeti zene mindaddig híjjával van.

A másik tényező a pedagógiailag képzett tanerők biztosítása. Mindaddig, míg a zene-iskola tanárai a megelőző gondjaival küzdenek, míg az élet gondjaitól őrve, magán órák adásával, testet-leket öli lózas munkával, legjobb erőiket az iskola kárára uszorazza ki tőlük a társadalom: igazi zene-tanításról, a jövőt biztosító fejlődésről beszélnünk ezen a téren nem lehet.

És már itt üdvözölnünk kell a Debreczeni Zenede-egylet intéző vezetéit azért a lépésért, hogy a vezetésük alatt állott, felszázados szép multtal bíró Zenedet, kétségtelenül a könnyebb hozzáférhetőség, vagy jobban mondva tandíj emelés elkerülése szempontjából, továbbá a pedagógiailag képzett tanerők biztosítása, állandósítása végett városi kezelésbe kívánja adni s ez által városunk polgárságának a zene tanulásban rejlő hatalmas kedélyképző, érzés-nemcsítő drága kincsét, még fokozottabb mértékben birtokába juttatni.

Nekünk nincs kétségünk az iránt, hogy a Zenede városi kezelésbe adása az alapos zene-tanítás biztosításával áll szoros kapcsolatban.

Bizonyága ennek az a nebány, már létező városi zene-iskola, melyek közt már a marosvásárhelyi ugy van berendezve, hogy ott a tanári fizetés megfelel a középiskolai tanári fizetéseknek.

(L. e kimutatást a lap 2-ik oldalán.)

II.

Az utolsó sorokban foglalt megálljtással már bíralót mondunk a Zenede-egylet által heterjesztett szervezeti szabályzat tervezet azon részéről, mely az átvételnél legfontosabb pontot: a tanári fizetéseket illeti.

Ha a Zenede városi kezelés adásával az a cél, hogy tandíjat ne emeljünk, sőt amennyire lehet, hozzáférhetőség szempontjából a mostani tandíjat is apasszuk, ha az a cél, hogy a jó tanerőket az intézethez kössük, azok tisztességes javadalmazásával állassuk biztosítsuk, őket az óradás terhes küzdelmétől felmentsük, *akkor nem szabad olyan tervezetet elfogadni, amilyen a benyújtott tervezet 19-ik szakaszában van.*

Ez a szakasz 8900 K költséggel, 3 tagból szervezi, óradás kötelezettsége nélkül, az igazgatóságot, melyre, jól mondja a város tisztí főügyésze szakvéleményében, hogy ez által — miután a pénzkézelés a városi közegeket terhelné — egy *fényes sinecura* teremnének, ilyen pedig a városnak, közpénzen teremni nem szabad.

A helyzet ismeretéből folyólag koncedáljuk, hogy az egylet, tervezetével a Zenede élén évek óta működő jelenlegi igazgatónak nagy- és elévülhetetlen érdemeit kívánja honorálni. Biztosítani kívánta mintegy a zene-iskola élén az ő állását, megnyerni az ő zenetudását s a vezetésben tanusított kiténi tapasztalatait.

Ezt azonban már az előterjesztésben s annál inkább a szervezeti szabályzatban kifejezetten meg kellett volna jegezni s kijelenteni, hogy a kontemplatív állás csak a jelenlegi igazgatóra szól, míg jövőre az igazgató egyszersmind rendes tanár lesz, legkevesebb 12—14 óra-adás kötelezettségével.

Mi a célt tartva szemünk előtt s tekintettel arra, hogy a hét rendes tanerő csak óradók igénybe vételével láthatja el az intézetet: az igazgatói fizetést a marosvásárhelyihez irányítva és átmenetileg korptólékosz nélkül, 3600 koronában és 1040 K lakrben vélnők tisztességesen megállpíthatónak, mely javadalom óradás kötelezettsége nélkül *csak a jelenlegi* tisztelt igazgató személyére szólna, míg jövőben ugyan ez állás a megállpított fizetésnek 5 izben, 5 évenként 200—200 K korptólékkal javítva, 12 óradás kötelezettségével lenne szervezve.

A titkári állás, mint ilyen, egészen öröndő. Helyette egy rendes tanári fizetéssel ellátott tanerő jön, titkári címmel, ki zenetanári képesítéssel bír, rendes tanári fizetésén felül 200 korona tiszteletdíjban részesül s az elméleti tantárgyakat tanítja 12—20 óra közti kötelezettséggel. A rendes tanári fizetés 2600 K, 840 K lakbréval, ötször ötévenként 200—200 K korptólékkal, segéd-tanári fizetés 2000 K, 720 K lakbr és ötször ötévenként 200—200 kor. korptólékkal, mindenik állásnál 20 óradás kötelezettségével lenne szervezhető.

Egymás mellé állítottuk az így javasolt fizetésekkel és a fozámvérvő ur által adott, a szerv. szabályzathoz alkalmazkodó fizetésekkel összeállított költségirányzatot.

(Lásd a táblázatot az első oldalon.)

Ebből látható, hogy a kettő közt alig mutatkozik nagy, legfeljebb háromezer korona különbség. De megnyugtató lenne az, hogy a rendes tanárok a középiskolai tanárokéval egyező alapfizetésben s ennek megfelelő lakrben részesülvén, állandóságukra nézve nagyobb biztosítékot nyerhetének.

Ami a szerződés azon kikötését illeti, hogy a város tartozik az átvétel esetén 260 ezer korona költséggel hangverseny termet s több tantermet építtetni, miután ez a terv nem függetlenül, hanem az egyetem ügyével kapcsolatban vettett fel, mi a magunk részéről csak 60 ezer koronát vennénk fel a Zenede kibővítésére, mely összeg erre a célra elegendésnek mutatkozik.

Egyébiránt a szervezeti szabályzat tervezetet pontonként nem bíraljuk. Elégnek tartjuk rámutatni arra, hogy melyek lehetnének annak főbb pontjai. — Nevezetesen:

1. A felügyelet megállpítása. Az feltétlenül szükséges, hogy e testület lehetőleg szakértőkből álljon. — Lehet 12—16 tag. — Adhatjuk rá az „igazgató tanács” nevet, mely jobban megfelel, mint a „felügyelő-bizottság” nevezet. A tagok fele a városi törvényhatósági bizottsági közgyűlés által, lehetőleg tagjai közül, 1/4-de a volt, vagy alakuló Zene-egylet által s tagjai közül választatnék, míg negyedik negyedét az igazgató s két, vagy három rendes tanár alkotná. Ugy a külső, mint a belső kormányzásra ez az egy szerv elég mind művészeti, mind belügyi- és gazdasági rendelkezés dolgaiban.

2. Az igazgatót, a tanárokat nyilvános pályázat útján, az igazgató tanács kijelölése alapján, a városi tanács választja. Az óradók, vagy segéd tanerők is így alkalmaztatnának.

3. A szervezetnek, óra- és házirendnek, a tanulók fegyelmi szabályzatának megállpítása az igazgató-tanács teendője. A megállpított s lakró tanácsilag jóváhagyott

szabályzatok módosítása csak a városi tanács hozzájárulásával léphet életbe.

4. A tanterv és tananyag tekintetében az iskola *teljesen* a m. kir. orsz. Zeneakadémia tantervéhez alkalmazkodik.

5. Zene-tanár az iskolában, tanórák alatt magán órákat nem adhat. Tanítási órákon kívül sem vállalhat többet heti 4, tehát a kötelezett óraszámom túl, legfeljebb 6 órát, hogy ideje legyen önképzésre, saját tananyagának művészi, pedagógiai és methodikai feldolgozásra.

III.

A Zene-egylet előterjesztésében kívánja a most működő tanerők átvételét, azok fizetésének és nyugdíjának biztosítását.

A fizetésekről már fentebb szoltunk s így azt ismételnünk felesleges. Költséglelőirányzatunkban az egylet előterjesztésétől eltérőleg, az igazgatói fizetést lejjebb szállítva 4640 koronával vettük fel, a tanári fizetést azonban ugy a törzs fizetésnél, mint a lakbérnél emeltük, míg a titkárságot, mint rendes tanerőt osztottuk be s ez által egy nyolcadik rendes tanerőt állítottuk az intézet ellátására.

Nem hagyhatjuk azonban megjegyzés nélkül, hogy mi a 8 rendes tanerőt sem tartjuk a növendékek mai létszámához képest elégnék.

Óraadók alkalmazása tehát elkerülhetetlen. Több tanrend átnevezése után ugyanis tisztában vagyunk azzal, hogy 300 növendék ellátására 160—172 óraadós szükséges. A nyolc rendes tanár óraszámja 160, s így legalább 10—20 óra ellátásáról kellene gondoskodni. E hiányt intezivebb munkával pótolja egy biztos állású segéd-tanár, mint az óraadó. E meggyőződésből kiindulva inkább egy-két segéd-tanári állást szerveznénk s töltenénk be, semmint óraadókat vegyünk igénybe.

IV.

Tartozunk még egy fontos kérdésre felelni. Ez az átveendő tanerők nyugdíjának biztosítása.

A rendes tanároknak a városi nyugdíj intézet kötelekebe felvétele esetén reájok mindenben a városi nyugdíj intézet vonatkozó szakaszai lennének alkalmazandók. Fizetésük a belépési és tagsági díjakat, még pedig nyugdíjba beszámítmi kívánt éveiket illetőleg visszamenőleg is, egyszerűsített módon, azután pedig évenként a megállapítás szerint.

A maguk részéről az orsz. tanári nyugdíj intézet eljárása szerint a következőket proponálnánk:

1. Mindenik rendes tanár befizetné belépési járuléka címen, megállapított fizetése 33%-át, a beszámítatni kívánt évtől járó 5%-os egyszerű kamattal.

Például: *Bruck Gyula*, tanár 1897-től, tehát 14 éve, két korpótlékkal, mai fizetése 3000 korona. Ez összeg után 33% belépési díj címen fizetne 990 koronát és ennek 14 évi egyszerű 5%-a fejében 693 koronát, együtt 1683 koronát.

2. Minden tanár fizetne tagsági díj címen beszámítható fizetése után 3%-ot, visszamenőleg egyszerre, azután pedig évenként.

Például: *Bruck Gyula* fizetne 14+90 koronát, tehát 1260 koronát egyszerre, azután pedig 90 koronát évenként.

3. Mindenik tanár fizetné fizetése javulásakor a többlet 50%-át.

4. Az intézet, illetőleg növendékesi fizetnek egyenlő arányban szétosztva, a tanári önzéses javadalmak 2%-át, ami a kontemplált fizetések összege után — 300 növendéknel 1 K 40 f — legfeljebb 2 K lenne személyenként, a tandíjon felül.

Ilyen befizetések mellett annak kikötésével, hogy a ma működő tanerők, kivéve azt az esetet, ha saját hibájukon kívül lettek munkaképtelenek: legfeljebb 10 év múlva kérhetnék, akkor esedékes fizetésük összege után nyugdíjaztatásukat, egyébként pedig mindenben (még a 40 éves szolgálati évek számára nézve is) a városi tisztviselőkkel egyenlő elbánásban részesülnének: a városi tisztviselői nyugdíj intézménynek nem lennének nagy terhére.

Kétségtelen, hogy a zene a legfontosabb kedélyképző, érzés nemesítő *tananyag*.

Kétségtelen, hogy a mi zenénk nemzeti *fajfenntartó elem*.

Kétségtelen, hogy a tanítás rendszertelensége miatt a magyar műzene, azt megérő közönség hiányában ma sem áll azon fokon, hol állania kellene.

Ha ezeket figyelembe vesszük, ha hozzá vesszük még azt, hogy a zene-iskola városi kezelésben igazán a nagyközönség közkincsévé teheti a zene-tanítást, hogy könnyebben hozzá férhetővé levén az iskola, hova-tovább mind többen fognak kívánni, arra születtet egyének, kik a zene-kultúrát mintegy élethivatásukká választják: akkor már azt kell mondanunk, hogy *kötelességet teljesít, nemzeti munkát végez Debreczen városa, mikor a zene-iskola jövőjének biztosítására az átvétel tárgyában határozatot ki fonja mondami. Zenebarát.*

726 kib.

1911.

Körözés.

Megállapítandó lenne Simon Gyula illetősége. Ebből kifolyólag szükséges lenne az anyjának Simon Klára szakácsnának az illetőségére vonatkozó részletes kihallgatása.

Nevezett nyomozandó s feltalálás esetén lakhelye fenti számra hivatkozással, Hajdu vármegye közigazgatási bizottságával azonnal közlendő.

Debreczen, 1911 július 9.

Alispán.

Mirek.

— **Püspöki beiktatás.** A füzantuli kerület püspökét Baltázár Dezső dr-t. augusztus 15-ikén iktatják be püspöki székebe.

— **Adomány.** Lőfkovits Arthur törvényhatósági bizottsági tagnak, mint tudjuk Ő felsége a Ferencz József-rendet adományozta. Ezen alkalomból a kitüntetett értesítette a polgármestert, hogy az építendő kulturpalota disztermére 5000 koronát adományoz. Lőfkovits Arthur szép tette dicséretre nem szorul, mert az önmagát dicséri. Lőfkovits Arthur a kultura és emberszeretet céljaira eddig is sokat áldozott és buzgó tevékenységével kivívta valamennyiünk becsülését.

— **Pályázat állatorvosi állásra.** Domahidy Elemér főispán a Cseh János hortobágyi állatorvos elhunytával megíresedett állásra pályázatot hirdetett, melynek határideje 1911 július 28-ika.

— **A munkáskertek ünnepe.** Az elmúlt vasárnap az Árpád és Attila-telepek létesített nyári munkás fűrődét és az összes kerttelepek terménykiállítását mutatta be a munkáskertek vezetősége. Az ünnepségen sokan voltak jelen, akik lelkesen ünnepeleék Szenthő Győző gyarost, a munkáskertek alapítóját, aki ezen munkájával számtalan munkás család életét nemes irányba terelte és őket az egészséges és hasznos munkára serkentette.

Hajdu vármegye és Debreczen sz. kir. város Főispánja.

266—1911. v.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságánál kivézezem utján életfogytiglan betöltendő külső állatorvosi állás üresedett meg.

Erre az évi 1600 korona fizetés, a Hortobágy pusztán természetbeni lakás, 600 korona lőtartás és nyugdíj átalány, 8 (nyolcz) hold föld használat, 4 (négy) tehén, 4 (négy) kocza és egy éven belüli szaporulatának tartásával javadalmazott állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezt az állást elnyerni kívánják, hogy az 1888. évi VII. t.-c. 117. §-ában előirt oklevelükkel és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt és szabályszerűen felbélyegzett pályázati kérvényüket hozzám folyó évi július hó 28. napjának délelőtt 12 órájáig annyival is inkább nyújtásuk be, mert a későbbben érkező pályázati kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Debreczen, 1911 július 10.

Domahidy s. k.,
főispán.

11,868—1911.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa közhírré teszi, miszerint a városi tulajdont képező s az alább megnevezett házakban levő helyiségeknek az 1911. évi augusztus hó 1-től 1914. évi május hó 1-ig terjedő időre bérbeadására folyó évi július hó 26-án, azaz szerdán d. e. 9 órakor

a városháza nagytanácstermében nyilvános árverés fog tartatni. A bérbeadandó helyiségek a következők:

1. Az Erzsébet-utca 54-ik sorszámu házban levő három szoba, konyha, felszer és filegóriából álló lakás kikiáltási ár: 1025 korona.

2. A Kut-utca 140-ik sorszámu házban levő utcai üzlethelyiség, sütőház (kemencékkel) továbbá utcai lakószoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás; kikiáltási ár: 900 koroná.

Az árverelő által az árverés napján az árvereltető bizottságnál a kikiáltási ár 10%-a leteendő.

Az árverési feltételek a számvéveségnél, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1911. évi július hó 17.

Városi Gandcs.

11,271/1911 11,346/1911.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a Perge-féle József kir. herceg-utcai ház utáni, s a debreczeni 5016. sz. tjkben A/I. 2. sorsz. 8211. hrsz. alatt felvett 2 hold 700 □-öt területű városi tulajdont képező ondódi szántóföldnek eladására a folyó évi július hó 26. napján, azaz szerdán délelőtt 9 órakor a városháza nagy tanácstermében nyilvános árverés fog tartatni.

Kikiáltási ár: 2400 korona.

A kikiáltási ár 10%-a az árverelő által az árverés napján az árvereltető bizottságnál készpénzben leteendő.

Az árverési feltételek a számvéveségnél a hivatalos órák alatt 8—1-ig megtekinthetők.

Debreczen, 1911 július 13.

A városi tanács.

Alapítottott 1561.

Telefon: 270.

« DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS »
KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA.
(VÁROSHÁZÉPÜLET, KOSSUTH-UTCA.)

A modern technika legújabb vívmányaiával felszerelve, készit mindenféle nyomtatványokat a legegyszerűbből a legdiszesebbig, jutányos ár mellett.

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legizlésesebben állitnak ki. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl.

Tartós betűrebből készült tömöntvényekkel helybeli és vidéki nyomdáknek, könyvkötőknek jutányos árért rövid idő alatt szolgálunk.